

Краткий агрометеорологический обзор за 1-ю декаду сентября 2023 года

В первой декаде сентября на большей части территории основной зерносеющей зоны Казахстана по-прежнему отмечалось выпадение обильных осадков. Выпавшие осадки в Костанайской, Северо-Казахстанской, Акмолинской и Павлодарской областях затрудняли проведение уборочных работ.

В северной половине республики на посевах зерновых культурах в основном отмечалась фаза развития «полная спелость». Состояние посевов в основном хорошее на отдельных участках удовлетворительное.

В южных областях завершили уборку яровых зерновых культур, лишь в Кегенском и Райымбекском районах Алматинской области и в Кербулакском районе Жетысуской области уборка урожая продолжается.

Состояние теплолюбивых культур (кукуруза на зерно, рис, сахарная свекла, соя, хлопчатник) отличное и хорошее. В Махтааральском и Жетысайском районах Туркестанской области приступили к обработке посевов хлопчатника для ускорения созревания химическими препаратами (десикация).

На наблюдаемых участках в Западно-Казахстанской, Костанайской, Павлодарской, Абайской и Восточно-Казахстанской областях у подсолнечника отмечается фаза «цветение» и «уборочная спелость». Состояние подсолнечника в основном хорошее, местами отличное, на отдельных участках в Западно-Казахстанской, Костанайской и Павлодарской областях удовлетворительное.

В Алматинской, Абайской, Жетысуской, Актюбинской, Карагандинской и Северо-Казахстанской областях на посадках картофеля отмечается фаза «увядание ботвы», на отдельных участках приступили к уборке урожая. Состояние растений отличное и хорошее.

В садах с плодовыми культурами (яблоня, груша) на юге и юго-востоке страны отмечается в основном фаза развития «формирование» – «созревание плодов», продолжается массовый сбор урожая яблони. Состояние культур в основном хорошее.

В районах пастбищного животноводства выпас скота проводился повсеместно. Продолжается уборка, подвозка и скирдование трав, в Курмангазинском и Кызылкогинском районах Атырауской области проводится стрижка овец.

Состояние травостоя на пастбищах в основном хорошее, на некоторых удовлетворительное. Отличное состояние травостоя отмечалась в Балхашском районе (станции Аул №4) Алматинской области, в Акжарском (станция Талшык) районе Северо-Казахстанской области.

Пастбища слабо стравлены, в некоторых районах умеренно стравлены. Не стравлены пастбища в Иргизском и Кобдинском районах Актюбинской области, в Мойынкумском и Шуйском районах Жамбылской области, в Шетском районе Карагандинской области, сильно стравлены в Жамбылском районе Алматинской области и в Акжайкском районе Западно-Казахстанской области.

На большей площади пастбищного животноводства отмечалось сухое состояние дернины, на некоторых пастбищах запада и севера отмечалось сырая дернина.

2023 жылдың қыркүйек айының 1-ші онкүндігіне қысқаша агрометеорологиялық шолу

Қыркүйектің бірінші онкүндігінде Қазақстанның басты егін себілетін аймақтарының басым бөлігінде бұрынғысынша мол жауын-шашынның жаууы байқалған. Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Ақмола және Павлодар облыстарында жауған жауын егін жұмыстарының жүргізілуін қиындатқан.

Республиканың солтүстік жартысының жаздық бидай егістіктерінде көбінесе «толық пісу» фазасы байқалған. Егін жағдайы көбінесе жақсы, жеке учаскелерде қанағаттанарлық.

Оңтүстік облыстарда жаздық дәнді дақылдарды жинау науқаны аяқталды, тек Алматы облысының Кеген және Райымбек аудандарында және Жетісу облысының Кербұлақ ауданында егін жинау жалғасуда.

Жылу сүйгіш дақылдардың жағдайы (дәнді жүгері, күріш, қант қызылшасы, соя, мақта) өте жақсы және жақсы. Түркістан облысының Мақтаарал және Жетісай аудандарында химиялық препараттармен (десикация) пісуді жеделдету үшін мақта дақылдарын өңдеуге кіріскен.

Батыс Қазақстан, Қостанай, Павлодар, Абай және Шығыс Қазақстан облыстарының бақылау учаскелерінде күнбағыс «гүлдену» және «егіндік пісу» фазалары байқалған. Күнбағыс жағдайы көбінесе жақсы, кей жерлерде өте жақсы, Батыс Қазақстан, Қостанай және Павлодар облыстарының жеке учаскелерінде қанағаттанарлық.

Алматы, Абай, Жетісу, Ақтөбе, Қарағанды және Солтүстік Қазақстан облыстарында картоп екпелерінде «пәлектердің солуы» кезеңі байқалған, жеке учаскелерде егін жинауға кіріскен. Өсімдіктердің жағдайы өте жақсы және жақсы.

Елдің оңтүстігінде және оңтүстік-шығысында жеміс дақылдары бақшаларында (алма, алмұрт) көбінесе «қалыптасу» – «жемістердің пісуі» даму кезеңдері байқалған, жаппай алма жемісін жинау жалғасуда. Жеміс дақылдарының жағдайы көбінесе жақсы.

Жайылымдық мал шаруашылығы аудандарында мал жайылымы барлық жерде жүргізілген. Шөптерді жинау, тасымалдау және маялау жалғасуда, Атырау облысының Құрманғазы және Қызылқоға аудандарында қой қырку жұмыстары жүргізілуде.

Жайылымдық шөптердің жағдайы көбінесе жақсы, кейбір жайылымдарда қанағаттанарлық. Шөптердің өте жақсы жағдайы Алматы облысының Балқаш ауданында (№4 Ауыл станциясында), Солтүстік Қазақстан облысының Ақжар ауданында (Талшық станциясында) байқалған.

Жайылымдар әлсіз, кейбір аудандарда орташа тапталған. Ақтөбе облысының Ырғыз және Қобда аудандарында, Жамбыл облысының Мойынқұм және Шу аудандарында, Қарағанды облысының Шет ауданында жайылымдар тапталмаған, Алматы облысының Жамбыл ауданында және Батыс Қазақстан облысының Ақжайық ауданында қатты тапталған.

Жайылымдық мал шаруашылығының басым аймағында шымның құрғақ күйі байқалған, батыс пен солтүстіктің кейбір жайылымдарында шымның дымқыл болуы байқалған.